

Căminul Ardealului

Apare afară de Luni și zilele după sărbătorile zilnic. — Redacția și Administrația Strada Românului No. 6. Telefon No. 156

Ziar de propagandă națională

Abonamentul pe an 800 Lei, pe jumătate de an 400 Lei, pe un sfert 200 Lei, pe lună 70 Lei. Pentru America pe an 5 dolari

Muncă culturală și lupta pentru pâine

— Reflexii la hotărîrea profesorilor secundari din Arad —

De la ministru Octavian Goga, spunând unei delegații învățătoresci din prilejul Anului-Nou, a spus:

„Toată străduința noastră să o îndreptăm spre unificarea sufletească a neamului, singura temelie tare a unității noastre naționale.

În slujba acestui ideal și postul imperativ al vremii, muncim azi cea mai oroposită tagmă socială: profesoria.

Cu o desinteresare până la lăpădarea de cele mai arzătoare exigențe de viață și existență, din când în când, izbucnește din sugrumarea tuturor nevoilor, un strigăt de durere: „Dați-ne pâine și mijloace să facem operă de cultură“.

Nu este aici nici pofta de îmbogațire, nu este nici cerința unui trai comod, luxos, sau răsfrătirea în contra societății și statului a unor nemulțumiri cu câștigul, ci este însuși strigătul culturai românești, ehoul trist în care să sbate viața noastră culturală.

Ori, nu se poate închipei și mai departe falanga celor cari trebuie să răspândească lumina și cultura, în cea mai aprigă luptă cu existența, pe factorii unificării sufletești ai neamului și cei cari au chemarea de a pune temelia solidă a viitorului acestui neam, lipsiți ei înșiși de posibilitatea unui progres cultural, restrânși la cu-

noștințele anilor de studiu, adunând ban cu ban pentru o carte, o revistă, un teatru, o călătorie de studiu, surmentat de lecții particulare, obosit trupește și sufletește și în fine luptând cu rezolvarea problemei — pâinea, haina și frigul.

Ori, nu credem, că — continuând acest sistem — factorii noștri de conducere și răspundere înțeleg să transforme școala și opera de cultură românească, în apostolatul filosofului antic, ce își ducea traiul și odihna într'un butoi.

Strigătul profesorilor, nu mai este al lor singuri, ci este glasul unanim al Țării, al viitorului altor generații și care ar trebui să pătrundă conștiința celor în drept, acordându-i cea mai largă soluție, cu un ceas înainte de disgregarea învățământului nostru și înainte de desperarea corpului didactic.

Citind ho-ă-urile Asociației profesorilor secundari din Arad, în vârtejul preocupărilor egoiste de frământări politice și materiale a vremii, opinia noastră publică, trece la ordinea zilei, cu o ridicare de umeri, deși, fiecare, în conștiința celor juste și legitime revendicări din partea celor cari fac școala, răspândesc cultura și înalță lumina în sufletul fiilor noștri.

Și ce pretind profesorii secundari în cererea lor.

O ameliorare a salariului, ca minimul standard al vieții, o recunoaștere a anilor serviți, în cadrul unei gradații corespunzătoare, salariul altor funcționari ai Statului, lipsiți de orice sursă deosebită de câștig.

Nu mai printr'o crasă ignoranță din partea părinților, pentru interesele fiilor lor, printr'o desconsiderare a opiniei publice românești, față de tot ce înseamnă viața culturală a Țării, se poate explica desnadejdea corpului didactic secundar ca și nepăsarea factorilor răspunzători.

Cererea profesorilor secundari către cei dela conducere, ar trebui să fie însoțită în același timp de cel mai viu ehou al opiniei noastre publice, de protestul cel mai general față de starea în care se află școala și reprezentanții culturai noastre naționale.

INSEMĂNĂRI DE-O ZI

Fii, ai lui Zeus

Ciasornicul arată douăsprezece fără un sfert, sunt în drum spre... locuință. Drumul lung de străbătut, se scurta moseală, a piciorilor, în greoaie de oboseală, prin picioarelor, camș, totuși pripit, — mă grăbeam după puțină, căci frigul nu mă cruța.

Străzile luminate — ca la oraș — se lăsă aici colo, prin crepătură omboasă a lăsaie, licărind lumină pompoasă a saloanelor, prinse parcă între patru pereți, de sgarcentia oroposiților, cari, la masa încercată, așteptau ceasul morții anului 1926.

Broboanele le simțeam apărute pe frunte, vorbe pline de patimă strivisem între dinți, în gând trecusem în

labirintul anului trecător; și strângând în mâna-mi amorțită de frig geanta, măsuram drumul înainte.

Mă simțisem pe un moment, în tovărășia suferințelor, simțeam o frică, nu cumva cineva să mă despartă de eu, când, pendula — șica nemiloasă — bate rar, unu... doi... trei... doisprezece!

Nu am avut timp să simt bucuria, paracliserii bisericilor, prin muzica duiocă, să a clopotelor, bubuitul tunurilor, trăgând salve... toate, toți... mi-au adus aminte de... și parcă mă strângea ceva de gât!

Muzica aceasta mixtă, mi-se părea dumnezească, clopotele glăsuiau convinsgător, să cred că, prin trăns le glăsuiește o generație întreagă, străbate în viitor, în nedejdea de... mâine, acoperind strigătele disperate a miilor nenorociți, FII AI LUI ZEUS!

Mă simțisem ca un rătăcit, cine știe cum, în lumea aceasta.

O viziune, pe cealaltă o alunga, din creerii mei obosești, vedeam fețe palide, ca slăbuțele raze a luminei de ceață, schimbându-se mereu în greaua luptă cu mizeriei, iar la moment, o față mi apare surzând batjocoritor, în care recunoscusem, figura BOGAȚILOR SARACI!

Clopotele încetează pe rând, de a mai vesti, poate bune... poate rele, ultimilor glas, e ca suspinul unei agonii, desprinse din sânul miilor muritori, cari în acel moment ziceau: „An nou fericit!“

De abia mă desmeticisem din aceasta variație mixtă a moment lor, părăsind cetatea visurilor, când dintr'odată aud nuțe dijerate înțînse... zdențe... An nou fericit... milostive... ziceau plângând!

Erau pe treptele scării palatului — două fetițe, agățate de fusta mamei lor, care își ascunseși jața în cărpa-izdrențoasă...! Iarăși un chin sufletec...! Orzană... saraci... prăpădiți... și eu orfan... și-am plecat... toți patru... în... anulul 1927. Sextus

Războiu și pace

De: Vasile Goldiș

Din scrisurile bărbajilor, cari au fost și sunt pentru noi, făclia menținătoare a iubirei de neam.

(Românul Nr. 284 din 7 Ian. 1912, Arad.

Pe colțul de pământ, unde ne-a așezat soartea, istoria cu șiroaje de sânge și bubuit de tunuri, a rehat iarăși în lumină strălucitoare unu dintre principiile eterne ale înpenoă-vietuirii omenesști: principiul național. Impărăția puterescă odinioară, care sute de ani, a ținut încătușată în lanțurile robiei viața milioanelor de oameni, cari vorbeau altă limbă și se închinau dumnezeirei, în alt chip, decât aceia, cari li stăpăneau cu asocțiul sabiei, azi zace prăbușită de răsulul puternic al libertății naționale.

Impărățiat dintr'impărății vecinice, statul său independent avându-li în dezvoltări naționale, neamul românesc:

întreg, resimite adierea duhului vremii și se sbuciumă între nădejde și temeri.

Străină odraslă a latinității, între popoare germanice și slave, ca nicio dată până acum, poporul românesc își simte conștiința chemării sale istorice și împreună azi gândul și își frământă sufletul în căutarea izbăvirii.

Păgăna încăierare, ce se deslănțuiește acum de curând între noi, în care o furună curățitoare de miisme și a trebuit să fie, ca astfel, la urmă înviorați, regăsindu-ne unii pe alții, mai vartos să ne pătrundem de iubirea împrumutată a acelora, cari, au chemarea să-și împreune întreaga voință și tot sufletul la opera măreață a mântuirii acestui neam, vrednic de soartă mai bună.

Prin ceasurile vrajbei otrăvitoare, în sufie ul neamului întreg a tresărit

deodată conștiința solidarității noastre naționale, a românilor de pretutiodeni și spre dureroasa nămiră a tuturor dușmanilor noștri de veacuri am dat neîndoelnica dovadă de sănătatea noastră ca națiune conștie de sine și de înaltele sale aspirațiuni. Ca prin minune a încet în zăvistania a ci, pretutiodeni, și azi, dela Nistru până la Tisa în uoi toți un silat bate!

Cu pace în sufletele noastre, comemorăm astăzi nașterea Dumnezeului lumindu-i, că a fost arătarea prevedenței! Au sosit, iată, zilele de încercare a voinței, înțelepciunii, a ho-ărătoarei făptuiri.

Popoare mai mici decât al nostru, s'au ridicat cu foc și sabie împotriva dușmanului, care asuprea pe frații lor în împărăția vecină și au cucerit să-și pună în joc toată ființa și fericitarea viitoare. Astăzi lumea li-se închină ca la o frumoasă pldă a voinței bărbătești și a vitejiei. Indrăzneșilor li este norocul tovarăș, cei lași sunt vrednici a li-se lua și cea ce au.

Azi istoria li-se apoe și la energie, la

puterea de viață a neamului românesc. Căci în vecinătatea noastră glorios și biruitor a eșit din temniții duhul libertății naționale și de suflarea lui freamătă pădurile din văile și munții românești. Istoria a adus iarăși aminte celor puternici, că nu este împărăție dăinuitoare fără aceea, care își are ființa adevărată în sufletele oamenilor, cari, trăesc într'ansa, iară lumina și căldura și nutreământul sufletului roditor de viață și de putere, este, libertatea națională.

A venit ceasul, ori, trebuie să vie, în care îngrijorați de viitor cei ce conduc destinele monarhiei habsburgice, vor săda rădăcinile împărației române și atunci trebuie să se desvlească adevărul, că sufletele acestea, credincioase, peste măsură și peste pesie trebuință, tânjesc, se ofilește și nu sunt pământ roditor de viață și de putere pentru împărăție, căci li-s'a luat lumina și căldura și nutreământul: libertatea națională, fără de care nu este viață, ci tănjire și moarte!

Cine însă voiește să aibă și să stă-

Reorganizarea armatei

Necesitatea de a așeza pe temelii solide apărarea națională și de a da cadre moderne, cerute de împrejurări armatei române, e semnalată de mult.

Autoritățile militare superioare au început încă de mult lucrări întinse și preparative pentru întocmirea unei legi militare sunt aproape terminate.

Nu cunoaștem încă economia legii dar credem că putem formula unele principii pe care le-am dori introduse în legea ce se va alcătui.

Se cere întâi desigur prepararea unei armate defensive, ceea ce în gândul sincer al tuturor cari înțeleg, că dacă România nu are nici o intenție războinică, este cu atât mai decisă să apere ceea ce s'a câștigat cu prețul atâtor jertfe.

O armată defensivă, ușor mobilizabilă, trebuie bine administrată. Nu e suficient să dispui numai de material uman, trebuie să-l poți utiliza în orice moment: administrația ce se face acum, prin

cercurile de recrutare, trebuie pusă la punct.

Cadrele active trebuiesc completate cu elemente bine instruite și cu deosebire animate de spiritul ostășesc ca de-o virtute capitală.

Dar astea sunt chestiuni de specialitate la cari nu putem contribui cu mult.

Unde însă putem exprima un gând ce este scump tuturor cari poartă de grija apărării naționale, este raportul ce trebuie să existe între politică și armată.

Suprema nădejde a țării, armata, trebuie ferită de orice influență politică și scutită de tot ce ar putea să introducă acolo spiritul de rivalitate în dauna camaraderiei atât de necesară vieții de ostaș și în dauna disciplinei pe care se întemeiază încrederea noastră.

În armată nu trebuie să existe decât dra ostea de țară și singură rădăcină a soldatului, să i se lase gloria de a-și servi patria peste interesele zilei, efemere și ostenitoare de elan.

Seara de Silvestru

Convenirea tradițională a serii de Silvestru ca și în alții ani a fost pentru societatea noastră românească un prilej de manifestare românească și înălțare de câteva momente plăcute deasupra miilor hărțuiri ale noastre.

Apelul tinerimei noastre universitare din Arad și jur, către societatea românească locală, a trezit un răspuns mulțumitor, reușind să se întrunească din prilejul serii de Silvestru un număr frumos de intelectuali din loc împreună cu familiile.

O mulțumire și bucurie sinceră și nepreocupată a simțit fiecare, văzând peiada tinerimei noastre universitare, care în curând va avea rolul ce o așteaptă în viața noastră publică și socială.

Că unii membri ai societății noastre, locale, s'au separat pe sat, alții s'au închis în găoaia clubului lor politic, privind manifestarea tinerimei universitare cu o acțiune socială tinerească, ce nu aduce nici un profit de partid, iar alții așteptau acasă venirea unui Silvestru liberal, — chestie de gust și de simț.

Animația generală nu a fost conturbată de absența celor câțiva directori de bună și membri ai consiliilor de administrație la diferite întreprinderi, cari în seara de anul nou, de sigur

fiind rugați cu tăierea cupoanelor și c'frelle registrelor de afaceri, nici nu se împăcau cu atmosfera tinerească și prietenească a societății întrunite.

Le dorim însă din prilejul Anului nou, și celor puțini cari au lipsit, mai multă dragoste pentru tinerimea universitară română și din sentiment mai curat, pentru manifestările sociale românești, ridicându-se pe viitor deasupra speculațiilor politice în seara de Anul Nou. M

Răspunsul guvernului japonez la condoleanțele României

Drept răspuns la telegrama ministrului afacerilor străine adresată guvernului Japoniei din partea guvernului român, s'a primit următorul răspuns:

„În numele guvernului imperial rog pe Excelența voastră să transmită guvernului regal viile noastre mulțumiri pentru sincerile sale condoleanțe cu ocazia decesei Maj. stății Sale Impăratului.“

(ss) Baron Schidehara
Ministrul Afacerilor Străine

pânească sufletele românești trebuie să le dea libertatea națională!

Oricâte ar fi ademnirile acestei vieți pline de păcate și de inferni, orcât de puternice ar fi îndemmurile ipocriei și ale blestematei trădări, nu poate fi acel dascăl român, care tremură de lacrimatul inspector unguresc nu poate fi acel preot român, care își ține pânea de toate zilele de privirea dușmană a fibreiului păgâr, nu poate fi acel arivist cu sufletul putrezit de ciurimata poeză a mării, nu poate fi acel ministru român, care-și frământă gândul călând șusele tuturor situațiilor date ori posibile, nu poate fi, ca în ceasul sfânt al reveriei sufletești, să nu fi auzit în cea mai ascunsă cămăruță a sufletului său, șopta sângelui și a strămoșilor: Mai presus de toate eu vreau libertatea națională și în ceasul hotărârilor pentru această viață — viața mi-o dau!

Românii vor libertatea națională, fiindcă fără de această nu-și pot agoni condițiile fericirii pământului, iar la fericirea aceasta, atât de firesc este dreptul lor, ca al oricărui alte na-

țiuni depe pământ. Niciodată nu vom recunoaște drepturi de supremații și eghemonii asupra noastră, ci pretindem egala noastră îndrăpățire națională.

Va avea monarhia puterea materială a ne ținea mai departe în sclăvia, în care ne aflăm? Iarăși noștri, din alte părți? Vor fi având încă binecuvântate cuvinte de a sta imposibili în fața suferințelor noastre naționale, dar în ziua aceasta sfântă a nașterii Dumnezeului, care prin jertfirea sa a mântuit lumea, gândul nostru se însceneară de adierea vântului răcoritor, ce vine dinspre Dunărea (?) bătrână spre noi și veseli prindem nădejdea mântuirii noastre (?) Măturie este istoria, că în cele din urmă învingător a rămas în totdeauna brațul, mânat de poruncile sufletului propriu.

Istoria își face calea și printre neamurile lumii, și legile firi li croiesc cărarea. În război și în pace nu se întâmplă altceva, decât se afirmă a le vărul, că fiecare, soarta li măsura după vrednicile sale. Nouă ne rămâne însă datoria, să vestim adevărul, să-l

O activitate rodnică în rezultate

— Realizări frumoase ale „Reuniunii Femeilor Române din Arad“. — O convorbire cu dna Adriana dr. Ispravnic. — „Organizarea carității!“ — noua lozincă a zilei —

Cu zi ce trece mai frumos trecut, Reuniunea Femeilor Române din Arad și județ, își încheie și ea, un an de zeloasă muncă, de bogate rezultate.

Această nobilă asociație a doamnelor române din Arad, este una dintre cele puține la noi, care lucrează melodic, realizând astfel, noua cerință a zilelor: organizarea carității și binefacerii!

Este necontestat anume, de toată lumea cu sănătoasă judecată, că în ultimii ani, a trebuit să asistăm la multă inutilă zarvă, pentru diverse întreprinderi caritative, cari se încheiau apoi, fie într'un urât scandal, fie într'o foarte binevoitoare și senină uitare (înțelegi: mușumalizare!).

Ne cade bine deci, să înregistrăm, că de o frământare legată și în tradiții frumoasă, asociație, Reuniunea Femeilor Române, continuă să bată un bun și solid drum.

Ceva ce a devenit „lege“ la această societate: procurarea unei mici (în realitate însă: mari) bucurii celor mișcați lipsiți de mijloace, în ajunul sf. sărbătorii.

„Un jărătec ce să încălzească sufletele înfrigorale și inimioarele bătând mai slab.“

„Un surâs pe fețele adumbrite, fără de vreme, de griji și mizerie...“

„O bucurie celor ce așa rar se pot bucura, și cu toate acestea, totuși se bucură...“

„Crăciunul e doar sărbătoarea familiei, a celor mici...“

„Moș Crăciun trebuie să fie dăraic pentru toți... pentru toți!...“

Imi închipui că a este caldă gânduri străbat harnicul stat major al Reuniunii noastre, când învingând orice, per a spera ad astra, a obține din an în an mai frumos rezultat.

Și bine fac. Frumos fac. Han dă lor! Nu numai pentru cele arătate mai sus, dar și pentru cele ce ne a prevestit stimatea conducătoare a Reuniunii, dna Adriana Dr. Ispravnic.

„Vă fac o mărturisire, ne-a spus dsa, căci prea puținora le-am spus ce m-a mișcat mai mult în sezonul nostru de binefaceri.“

„O mamă cu mulți copii, care a venit să ne ceară ajutoare. Era de fapt de plâns biata.“

„Unele întâmplări din trecut însă, ne au făcut să fim mai prudente.“

Cum ați spus foarte la loc: ne-am impus să și organizăm caritatea. Să dăm deci acolo, unde e de dat. Să fim socotite cu daniile altora!“

„... Și am lăsat în consecință, solicitanta noastră, să-ni, povestească necazurile ei, mai departe...“

Dar nu mult! Căci biata, mi-a spus după puțin timp: când celor mai mici li e tare foame, și cer neconștient de

mâncare, atunci încep să le povestesc, căci așa uită, și ațipesc... Numai de frig să ne păzească Dumnezeu, căci foamea și frigus împreună, sunt grele de învins...“

„I-am dat natural, sărmanei tot ce puteam. Le vom da, li vom ajuta pe cei slabi, în măsura slăbelor noastre puteri todeauna!“

„Dar să nu uit! Merită atenție un răvaș, ce l am primit dela un drăguț copilăș de 8 ani, pe care vă rog să-l publicați în original, căci doresc să încep cu această dare de seamă publicarea rezultatelor noastre.“

„Iată! așa precum l-am primit!“

Prea stimate doamnă presidentă!

Câțiva elevi din cl. III a școlii primare de stat Nr. 1, din str. Iosif Vulcan, aducându și aminte de școlarii din părinți săraci, au colectat între ei și au adunat suma de 270 lei, care sumă o punem la dispoziția P. St. Dv. pentru a se folosi la îmbrăcarea școlărilor săraci, de Crăciun.

Mulțumindu vă, pentru grija ce-o purtați școlărilor lipsiți, vă sărutăm mâinile.

Arad, la 22 Dec. 1926.

În numele donatorilor: Mircea Trimbișoni și Otto Kabdebo, școl. de cl. III.

Au contribuit:

Otto Kabdebo 50 Lei, Geza Bildhauer 40 Lei, Nicolae Deteșan, Alexandru Feier și Ladislau Kelle câte 23 Lei, Mircea Trimbișoni și Ludovic Poriaș câte 20 Lei, Andreiu Calman, Zoltan Karpati și George Verșeș câte 10 Lei, Carol Sechel 8 Lei, Zoltan Hofer, Ionel Spiru, Tiberiu Leipnicher, Ștefan Grunwald, Ștefan Reisingher și Ioan Lugoian câte 5 Lei, Ionel Bengalescu 3 Lei. Total: 270 Lei.

„Iar acum câteva date, câteva informațiuni exacte. După vorbe frumoase, fapte frumoase!“

„Ne bucurăm că putem vesti:“

1. Colectele publice pentru daruri de Crăciun copiilor lipsiți de mijloace, dela școlile primare din Arad, a altos, aproximativ, suma de 120.000 Lei. (Darea de seamă exactă, ce se va publica după încheierea definiivă a socotelilor, tot în acest ziar).

2. Cu începutul lunii Decembrie (2 Dec.) s'a deschis o cantină (la școl. medie „Iosif Vulcan“), unde 60 copile, slab nutriți, primesc gratuit un prăuz cald, suficient de bun, căci un vigilent control se exercită din partea doamnelor române, ca totul să meargă bine: totul să ajungă la destinație! „Iar ce privește ziua... de mâine!“

3. Balul costumat al Reuniunii („balul balurilor!“ N. R.) va avea loc în 29 Ianuarie.

4. Lumea doritoare de a sprijini frumoasele acțiuni ale Reuniunii, este rugată să se înscrie și să ne câștige câți mai mulți aderenți (a se adresa dsoarei T. Bogdan, dir. interautilor, secretara Reuniunii). Căci numai așa printr'o bună cordialitate, printr'o existență mutuală vom putea realiza îndepărtarea ei; opera frumoasă a Reuniunii Femeilor Române, începută de falnicile loante mergătoare, de odinioară, continuată numai de noi; nădăjdum că nu fără mai puțin zel și căldură...“

Relațiile dintre Ungaria și România

Di ministru Octavian Goga, cu ocazia recepției de anul nou, a primit delegatul Radorului căruia i-a declarat că, în ce privește relațiile dintre Ungaria și România, modul cum guvernul român știe să amenageze minoritățile din Ardeal este datorul de tot și că în cazul că Budapesta va înțelege aceasta, se va putea ajunge la înțelegerea Româno-Maghiară.

propagă în între frații noștri români, îndemnându-j să fie vrednici a-și crea o soară mai bună în alcătuirea acestor de stat, pe care și-o țin cu sudoarea muncilor și pentru care ațâți strănoși ai lor, au trebuit să-și verse sângele în trecut și pentru care chiar acum se va cere poate iar sângele nostru.

Ne ferimim că a intrat pacea în rândurile noastre, căci a sosit vremea ca în, nefătășita unire, să ne împreună gândul și voința și toată puterea spre războiul mare cu armele legii, pentru libertatea noastră națională. O nouă zăă se făur-se în lanțul robiei noastre și pentru veacuri ni se pregătesc cetatea sclăviei.

Acum ori niciodată, va trebui să arătăm lumii, că am înțeles semnele vremii și fără frică de moarte, vom scutura jugul robiei naționale, cu gândul acesta ne închinăm azi la altare, Aceluia, care cu moarte pe moarte călând, a aflat viața de veci.

Ridicarea cadrelor muncitorești la nivelul pe care împrejurările actuale îl cer

— Pregătirea armatei muncitorești de mâine — Ce spune dl G. Pleșoianu, secretar general al ministerului muncii, cooperăției și asigurărilor sociale —

În legătură cu activitatea începută și urmată cu asiduitate la ministerul muncii, cooperăției și asigurărilor sociale, pentru a ridica marea clasă a muncitorilor, dl G. Pleșoianu, secretar general al acestui minister, a binevoit să ne dea următoarele lămuriri:

— „Dupăcum ați văzut, străduințele noastre se îndreaptă către realizarea aceluia fel care cuprinde ridicarea morală și materială a marelui clasă muncitorești.

Nu trece săptămână, în care dl ministru Trancu-Iași să nu inaugureze, să pună bazele, sau să stimuleze, crearea unui dispensar, cămin cultural, spital, școală de ucenici, orfelinat sau bibliotecă muncitorească.

Convingerea mea este, că numai o armată de muncitori conștienți, sănătoși și bine organizați, poate corespunde împrejurărilor excepționale din punct de vedere economic prin care trecem.

Luminând și ridicând clasa muncitorească, ea va fi complet imunizată față de curentele demagogiei distructive, dupăcum deopotrivă, luminarea și ridicarea ei, vor contribui în cea mai largă măsură la executarea conștientă a însărcinărilor ce revin clasei acestei.

Pregătirea viitoarelor cadre de muncitori, ne preocupă în mod cu totul deosebit.

Organizarea și pregătirea ucenicilor, este unul din cele mai de seamă puncte ale programului nostru în această direcție.

Școlile pentru ucenici s'au înmulțit considerabil în ultimul timp.

La R.-Vâlcea, după ce am înființat spitalul, cu sala de operații pentru muncitori, îl vom întregi cu o secție de radioscopie și eventual și cu un azil, înființând și o bibliotecă, am mai

pus bazele școlii de ucenici care cu începere dela 1 Ianuarie 1927 va funcționa la Horezu.

„Concomitent cu ridicarea morală a ucenicilor, urmăm și asigurarea sănătății fizice a cadrelor muncitorești, care mâine vor fi chemate să-și facă datoria.

În acest scop înființarea coloniilor de ucenici, pentruca în timpul verii aceștia să se poată recreia în diferitele stațiuni balneare sau climaterice, după nevoie, este un deziderat care cu prețul oricăror străduințe va trebui să fie realizat. Aceasta chiar în vara anului 1927.

Vom înființa aceste colonii și vom achiziționa clădirile necesare adăpostirii ucenicilor atât la munte cât și la mare.

La Constanța ca la Piatra, la Brașov, ca și la Govora, vom înființa chiar în anul 1927 centre de recreație și de însănătoșire pentru ucenici.

Ei vor fi trimși în serii de câte 20 zile, sau mai mult de va fi nevoie, la unul din aceste centre după indicațiile medicale.

Timp de 3 luni de zile, aceste centre vor adăposti, hrăni și eventual trata seriile de ucenici debili sau suferinzi.

Alături de rezultatele ce se vor obține prin școli, biblioteci, conferințe și cămine, aceste colonii sunt de o importanță care nu va scăpa nimănui.

Repet, spune dl G. Pleșoianu, că realizarea acestui deziderat, va avea loc, neapărat, chiar în vara anului 1927.

Astfel, sperăm să obținem cadrele muncitorești conștiente și sănătoase pe care ziua de mâine le va reclama mii stăruiți decât azi, încheie dl secretar general C. Pleșoianu.

Noul regulament al vizei pașapoartelor

Arad, 29 Dec.

Primiți următoarele:
Noi, Prefectul Poliției Municipiului Arad.

Având în vedere, înlesnirea serviciului la Biroul pașapoartelor se aduce la cunoștința publicului următoarele:

Pașaport pentru străinătate poate obține ori care cetățean român. Locuitorii din acest oraș urmează să-și adreseze cererile lor Prefecturii de Poliție, în cari trebuie necondiționat arătat motivul călătoriei ei, țările pe cari voiesc a le cerceta, declarând categoric că nu are scopul de a repatria.

Această cerere trebuie mai întâi vizată de Serviciul de Siguranță și Divizia de urmărire de pe lângă această Prefectură, anexând următoarele acte:

1. Buletin de înscriere dela Biroul populației, prin care se constată că este locuitor al orașului Arad. Acei cari posedă pașaport vechiu, sunt dispensați de prezentarea buletinului

2. Certificat de cetățenie, care se poate înainta și în copie legalizată.

3. Certificat despre achitarea impozitelor comunale, eliberat de Percepția orașului.

4. Certificat despre achitarea impozitelor către Stat, eliberat de Administrația Financiară și vizat de dl administrator financiar.

5. Certificat de moralitate eliberat de Parchetul Tribunalului Arad.

Pentru bărbați între etatea 18—48 ani inclusiv, certificat militar dela Cercul de Recrutare (Modele pentru asemenea certificate se primesc la Imprimeria Județului Arad, str. Românilui No. 6.

În pașaport comun nu pot figura decât soțul cu soția precum și copii minori legitimi.

Pentruca soția să poată obține pașaport separat, este nevoie, pe lângă

prezentarea actelor necesare, și de declararea de învoire a soțului, semnată în fața a lor doi martori și provăzută cu timbru de 2 lei.

Această declarație se cere și pentru copiii minori, din partea părinților menționându-se că părinții supoartă toate cheltuielile pe timpul cât aceștia petrec în străinătate.

Pentru studenții universitari se cere declarația de valută (că abzice de favorurile valutare, de care se bucură tinerii cari studiază în străinătate.)

Totodată se va înainta și o declarație dela părinți, că aceștia suportă toate cheltuielile de studiu și întreținere în străinătate.

La fiecare cerere de pașaport se vor anexa două fotografii semnate de titular și timbre în valoare de 25 Lei 50 bani.

Orice intervenție este strict interzisă și pedepsită prin lege, cu excepția avocaților provăzuți cu procură în regulă, însă titularul pașaportului trebuie să se prezinte personal pentru preluarea pașaportului.

Fiecare călător înainte de plecare trebuie să se prezinte cu pașaportul la Prefectura Poliției unde va obține viza de plecare. Aceasta viză se dă pe baza unei cereri a căror imprimare se pot primi la Imprimeria Județului Arad strada Românilui Nr. 6.

Funcționarii Statului și militarii vor obține viza de plecare dela Direcția Protocolului pendinte de Ministerul Afacerilor străine, unde trebuie să se prezinte în persoană.

Dispozițiunile prezentei publicații intră în vigoare cu data de 1 Ianuarie 1927.

Prefect: (ss) Traian Mușiu, Director: (ss) A. Giulan.

INFORMATIUNI

Permisele ziaristilor pe CFR.

La regulamentul de transporturi pe cfr. s'a aprobat modificarea art. 1, paragraful 12, primul alineat din regulamentul de transporturi gratuite sau cu preț redus pe căile ferate române, în modul următor:

Se acordă pentru redactori, reporteri și scriitori la reviste și ziare, 150 permise individuale cu câte o fotografie și 150 permise individuale cu câte 2 fotografii, repertizate nominal de o comisiune compusă din 2 ziaristi, un reprezentant al ministerului de interne și un reprezentant al ministerului artelor sub președinția secretarului general al ministerului de comunicații.

În atențiunea publicului

Se pune în vedere on publicului, că în baza tarifului nou, intrat în vigoare dela data de 1 Ianuarie 1927, nu se mai primesc la oficiile postale, pentru expediere, colete, decât până la 10 krg greutate, — pentru interiorul țării.

România la târgurile de mostre din Milano

În legătură cu participarea României la târgul de mostre din Milano, Buletinul Camerii de comerț italo române din Milano își exprimă satisfacția, de a vedea România participând la acest important târg, merit să strângă și mai mult relațiunile comerciale dintre cele două țări.

Cu această ocaziune, susnumita publicațiune, scoate în evidență toată soliditatea arătată de autoritățile noastre Cav. Uff. Mario Gerecazzo, trimis de către statul italian pentru a invita statul român, să participe la acest târg internațional.

Al 5-lea an al revoluției fasciste

Din Roma se comunică că din inițiativa ministrului de instrucțiune publică, dl M. Fedele, toate documentele oficiale: scrisori, programe, circulări, emanând dela minister, vor trebui să poarte de astăzi înainte, în afară de data normală, indicarea anului revoluției fasciste.

Documentele oficiale vor purta în 1927 în afară de dată, mențiunea „al 5-lea an“.

Un măcelar din Glogovaț atăcat mișelește și apolu aruncat în Mureș, în noaptea anului nou.

Măcelarul Triff Simion, din Glogovaț, în noaptea anului nou, pe când se apropia spre acasă într-o birjă, adormise, în care timp indivizi necunoscuți l-au lovit în cap, jefuindu-l de banii ce-i avea la dânsul. În starea aceasta, — amețit, — bandiții l-au aruncat în Mureș, de unde fusesc să scape ca prin minune!

Un paznic de noapte dela arestul preventiv l-a salvat vieții, care l-a auzit văzându-se, pe bietul măcelar, și la dus în localul său de serviciu.

De aici cu ajutorul poliștilor a ajuns în spitalul județean, secția chirurgicală, unde a fost imediat luat în îngrijire.

Se bănușe că, atacul banditesc a fost săvârșit de birjarul care-l ducea spre casă pe Triff, birjarul trebuie că are și tovarăși în complicitate, cari și ei probabil au fost în acelaș local cu Triff, și văzând că are bani mulți, seduși de aceasta s'au hotărât la fapta criminală.

Cazul se cercetează de către autoritățile polițienești.

Aviz

Comitetul central al „Astreii“ Sibiu mai având de distribuit gratuit un număr oarecare de abecedare pentru analfabeții adulți, săraci. Domnii învățători și preoți, cari s'au hotărât să fiină cursuri pe seama acestori, să se adreseze Asociației „Astra“, Sibiu, str. Șaguna Nr. 6, pentruca să fie împărțâșiți după posibilitate cu abecedarele necesare.

A voit să fure bijuteriile M. S. Reginei Maria.

Tribunalul din Newyork a condamnat în zilele acestea pe individul Ion Aldersan la 10 ani închisoare care este un tâlhar vestit de bijuterii. Acesta în decursul cercetărilor a declarat că, a voit să fure și bijuteriile M. S. Reginei Maria, când era prin Newyork, însă prudența M. Sale Reginei i-a tras peste socoteală.

O mare catastrofă de cale ferată în Austria

Viena. — În noaptea revelionului a deraiat un tren de persoane între găurile Struden și Darmingstein, în care nenorocire, locomotiva trenului, vagonul de bagaje și un vagon de clase s'a răstogolit jos, depe dolma Dunării.

Mechanicul, fochistul și șeful de tren au murit pe loc, rănindu-se în același timp din personalul de tren, doi conductori au scăpat neatinși, abia căți-va fiind foarte ușor răniți.

Cutremul de pământ în California și Mexic

București. — Din New-york se anunță că, în California și în deosebi în Mexic au fost mari cutremuri de pământ, provocând pagube enorme. În locurile astfel distruse, guvernul a ordonat starea de asediu.

Vot de încredere guvernului Uzunovici.

BELGRAD. — În ședința partidului radical din Jugoslavia s'a votat încredere guvernului Uzunovici. Primministrul Uzunovici a și decis convocarea Scupcinei pe data de 25 Ianuarie 1927.

Revoluționaril din Nicaragua au bătut trupele guvernamentale.

Ziarele din Capitală confirmă știrea primită, că trupele rebele au înfrânt, într-o luptă, trupele guvernamentale din Nicaragua.

Concertul lui Enescu

la 17 și 18 Ianuarie a. c. —

Bilete se pot căpăta la firma Bloch.

(473)

x Cel mai leftin cadou: bijuterii, ciornice, obiecte de podoabă în asortiment bogat la Farkas, str. Emnescu Nr. 2 Atelier propriu pentru reparațiuni. (431)

x Schimbare de local. Biroul inginerului Blaschka din str. Consistorului și str. Mărășești colț s'a mutat în str. Consistorului — unde în chestiuni de mașinărie se primesc deslușiri tehnice. Secție Radio. Amatori de Radio primesc deslușiri tehnice gratis și planuri. (416)

Birou oficios **C.F.R. Arad-oraș** Arad, Bulev. Reg. Maria 18
 pentru bilete
 Telefon: 5-94. Adresa telegrafică: Osoia, Arad,

Bilete C. F. R. in teritoriul Țării. — Toate biletele de tren din străinătate pe lângă prețul oficios. — Bilete Tour-retour. — Bilete pentru ocol cu durată de 60 zile. — Bilete pentru Vagon-dormitor. — Bilete pentru vapoare românești (Constanța, Eghipt).

Vizarea pasapoartelor!

Auchete și cununi ocazionale foarte frumoase, flori în diferite variațiuni, asortiment bogat cu prețuri convenabile **florăria JANOSI**, ARAD, Str. Eminescu 20-22. ATENȚIE! Firma JANOSI exclusiv numai în Str. Eminescu 20-22 există. Celelalte cu numele Janoși folosesc nume fals.

Aparate și accesorii pt. RADIO se pot căpăta cu prețuri mai ieftine ca oriunde la „ELECTRON” întreprindere de electricitate și mecanică Arad, Str. Meșianu 1.

Stupari! Agronomi! Lăptării!

Izvorul cel mai bun, cel mai vechiu și cel mai ieftin de cumpărare la

Francisc Magyari :: Arad, Strada Românilor 5. (388)

ATENȚIUNE!
 In Str. Moise Nicoară Nr. 2 se află decurând și din nou aranjat magazinul de carne „LOCARNO” unde în orice oră a zilei se poate căpăta cărnuri de vițel, vițel, porc, mezeluri de prima calitate — pe lângă serviciu prompt.

ATENȚIUNE LA FIRMĂ!

Prețuri de Anul nou la MUZSAY Arad, Vis-a-vi de teatru.

Costum de lână pentru iarnă Lei 1760
 Raglan double ori ulster de iarnă Lei 2350
 Palton de iarnă cu guler de blană Lei 2850
 Palton de piele cu guler și căptușala de blană Lei 4000

Croitorie la măsură! Mare depozit de stofă.

Reclama este sufletul comerțului!

Unuri excelente de Podgorie! Mâncări gustoase calde și reci. :: Serviciu prompt. :: Prețuri solide la Restaurantul MARKUS, Bulev. Regele Ferdinand 39. Abonamente a la carte prânz și cină 1200 lei lunar.

Nou magazin de mobile! Avizăm on. public că am deschis în Arad, Str. Bucur Nr. 10. magazin de mobile unde avem un stabil și mare asortiment de mobile fabricație proprie din cele mai moderne cu prețuri convenabile. Persoane credibile obțin condițiuni favorabile de plată. Rugând sprijinul on. public

Prima Fabrică Română de Mobile Casa de Păstrare și Secții Seliște, Sucursala Arad, Str. de Bucur Nr. 10.

Atelierul de broderii, țesături și cusături naționale al doamnei **Cristina Săbău** Arad, Strada Gojdu Nr. 17.

Confecționează; Cuverturi de pat, perdele, fețe de masă, lingerie etc. Specialități de batiste. Bogat asortiment de modele artistice pentru brodat. :: Imprimațiuni de modele pe pânză.

Direcțiunea Uzinelor de Gaz a orașului Arad.

Se află în situație plăcută, ca să servească On. Public cu gaz de caloricitate înaltă, cu a cărui ajutor putem ca în timpul de pace ieftin a luminii, încălzi, pregăti mâncări, a călca rufe și a ne scărda. Instalațiile necesare și montările le executăm pe rate și pe prețuri de regie.

Uzinele Comunale Secția gaz aerian: Arad, Str. Muclu Scevola 9, 11, 13. — Telefon: 27, 25, 16.

Biroul uzinelor din Str. Eminescu No. 4, stă la dispoziția On. public în ce privesc comenzi etc.

PYRAM cremă de ghele, pastă pentru parchetă, lack pentru duzumea, negreală pt. piele etc. calitate excelentă
 Reprezentant exclusiv: **Friedmann** ARAD, Str. Eminescu 30. (Palatul Ortutay). 387

GHETE pentru bărbați, dame și copii „BALLY” și „POPPER” precum și renumiții șușoni și galoci Treton și Wimpasing le puteți procura dela **Lévai și Szigeti** vis-a-vis cu teatru orășenesc. 401

Dacă te dor picioarele sau tălpile nu suferi și nu amâna îngrijirea lor și caută atelierul lui **IOAN RADA** pantofar în Arad, Str. Caragialei Nr. 20., care toarnă imediat modelul în ipsos (gips) și execută și pentru cele mai suferinzi picioare ghete comode. 279

GRATIS dau fiecărui cumpărător 2 m. de antedeu care cumpără dela mine mărfuri în preț 100 Lei

ALEXANDRU HOFFMANN 0000 Arad, Strada Eminescu Nr. 8. 343

Szántó și Komlós Prețurentul de iarnă

Costum p. bărbați dela 1750 L in sus
 Costum p. băieți dela 1250 L in sus
 Costum p. băieți cu pant, scurți dela 1050 L in sus
 Palton p. barb. negru dela 2200 L in sus
 Palton p. barb. cu blană 2600 L in sus
 Palton p. barb. ulst. și raglan dela 1850 L in sus
 Palton p. băieți ulst. și raglan dela 1350 L in sus
 Palton p. băieți dela 850 L in sus
 Paitoane de piele dela 4200 L in sus
 Impermiabile (gumă) dela 950 L in sus
 Impermiabile p. dame dela 1150 L in sus
 Mare asortiment de stufe din lână din străinătate. Uniforme pentru școlari după măsură. Arad, Piața Avram Iancu in palatul Teatrului. 720

Victor Müller

Depozit de sticle, de porțelan, de lămpi, de cadre și întreprindere de sticlării 409

Arad, Boulevardul Regele Ferdinand No. 63—65. casa Bengi. — Telefon 479.

Cămăși bărbătești, ciorapi, mănuși mai ieftin la 000 410

firma SZÜCS

Arad, vis-a-vis cu stațiunea Podgoriei. Șaluri din mătase, cravate, jambiere, croșetărie, veste „Pullover”, sv ttere.

Stofe, catifele, pânză, flanelle, mățasuri cu prețuri ieftine la 000 419

Ioan Eisele Arad, Strada Meșianu Nr. 2.

KNAPP vopsește și curăță haine

Atelierul în Arad, Str. Episcopul Radu 10. — Loc pentru trângerea hainelor în Arad, Str. Brătianu 11. In edificiul Băncii Agrare Timișană. 271

Mobile de fier și aramă pe prețuri de fabrică la **Frații Fleischer** fabrică de bile de Arad, Strada Russu Șirlanu No. 15. 0000

CIORAPI, mănuși, veste, pull-owert, sv ttere, șale din mătase și lână, cămăși pt. bărbați, cravate și tot felul de articole croșetate mai ieftin la 000 406

Ladisiau Klein, Str. Meșianu 11. (fost Porray-u.)

Mihai Haubenreich fabrică specială de plapuri și sal-tele Arad, Str. Horii

Mica publicitate.

Conducerea Societății bjarilor dorește

An nou fericit tuturor sprijinitorilor săi.

Cele mai bune oroloage, cele mai fine bijuterii și obiecte de lux la

Grallert J. și Fi Arad, Bulev Regina Maria Nr. (fost Andrássy-tér).

Citiți Cuvântul Ardealului

No. 30411—1926.

Publicațiune.

Se aduce la cunoștință generală, că pentru darea în îndeplinire a lucrărilor de contor pe anul 1927, în ziua de 10 Ianuarie 1927 la orele 10 a. m. se va ține o nouă licitație publică cu oferte închise în biroul Serviciului Economic (Prima etaj, camera Nr. 104) în conformitate cu Art. 72 și următoarele din legea asupra contabilității publice.

Caietul de sarcini se poate vedea la Serviciul economic în oficioase. Arad, la 28 Dec. 1926.

Serviciul economic

Mo. 977—1926.

Publicațiune.

Se aduce la cunoștință publică că în ziua de 22 Ianuarie 1927 la ora 10 a. m. se va ține o licitație publică pentru procurarea unei mașini noi de scris în conformitate cu art. 72—82 din Legea C. P.

Petriș, la 23 Dec. 1926.

Notă

Insertii se prime

la Administrația ziarului